характер: він одночасно викликає відторгнення у представників високої культури та задовольняє естетичні потреби масової аудиторії» [4, с. 8].

Отже, роль кітчу у масовій культурі є двоїстою. З одного боку, він спрощує мистецькі та культурні явища, що може призводити до втрати глибини та змістовності. З іншого боку, він виконує важливу функцію демократизації культури, роблячи її доступною для всіх. Його здатність адаптувати мистецтво під потреби широкої аудиторії свідчить про його значний вплив на сучасні культурні процеси.

Список використаної літератури

1. Бленді Доу та Конгдон Крістін. What? Clotheslines and Popbeads Aren't Trashy Anymore?: Teaching about Kitsch: journal article, National Art Education Association, 2005, Vol. 46, No. 3 (Spring, 2005), С. 197-210.
2. Кулка Томаш. Kitsch and Art: University of Pennsylvania Press, 1996. С. 200.
3. Моль А. Le kitsch: l'art du bonheur. Mane, 1971, С. 246.
4. Соломон Роберт. On Kitsch and Sentimentality. The Journal of Aesthetics and Art Criticism. Vol. 49, No. 1 (Winter, 1991), С. 1-14. Published By: WileyInnovative pedagogical technologies: train. К.: Academvudav, 2004. С. 352.

ФЕНОМЕН УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Сказін Д.А., аспірант
Науковий керівник: Степанова О.А., доктор культурології, професор, професор кафедри туризму та готельно-ресторанного бізнесу
Київський національний університет технологій та дизайну

Ключові слова: феномен, ідентичність, мова, колективна пам’ять, культура, європейський простір, самовизначення.

Українська національна ідентичність є складним культурним конструктом, що формується в процесі історичної еволюції, соціальних змін і глобальних трансформацій. Вона розглядається не лише як продукт етнічної спадковості, але й як феномен колективної пам’яті, символічних систем і соціальних практик. З точки зору сучасної культурології, національна ідентичність є динамічною структурою, що постійно взаємодіє з іншими культурами, зберігаючи власну самобутність. Як наголошують Б. Андерсон [1] і Е. Геллнер [2], нація є уявленою спільнотою, яка твориться через дискурс, міфи та культурні символи.

В українському контексті цей процес відбувався під впливом різних державних утворень: від Київської Русі до сучасної незалежної України. Важливо зазначити, що взаємодія з іншими культурами на території України сприяла формуванню специфічного національного коду, що поєднує різні етнокультурні елементи. Значний внесок у дослідження

історичної тяглості української ідентичності зробили українські науковці. Зокрема, М. Грушевський [3] у своїй багатотомній «Історії України-Руси» окреслив концепцію українського історичного розвитку як окремого процесу, що протистоїть імперським впливам.

Мова є ключовим маркером ідентичності, адже вона не тільки передає зміст, а й формує світогляд. Українська мова пройшла складний шлях від активного розвитку в добу бароко до періодів репресій і русифікації. Культурні традиції, що передаються через усну народну творчість, літературу та ритуали, створюють той самий символічний простір, у якому функціонує національна свідомість. Можна наголосити на глибокому зв'язку між мовою, мисленням і національною свідомістю, що мовна структура впливає на формування ідентичності. Сучасна українська культурологія, активно досліджує питання ідентичності, мовної політики та впливу глобалізації на українську культуру, аналізує процеси русифікації та українізації в сучасній Україні, а також акцентує увагу на взаємодії української культури з європейським простором. О. Доманська [4] запропонувала систему культурних координат мовного простору, яка відбиває тип національного світосприйняття і світовідношення. «Зв'язок мови і національного світосприйняття незаперечний, але водночас маємо усвідомити, що перебуває він під енергетично-семіотичним впливом національної мовної картини світу. Наслідки цього впливу можна розглядати у структурі національної мовної картини світу, але вони значно ширші, ніж суто філологічна, лінгвістична і навіть філософсько-культурологічна проблема» [4].

Одним із ключових аспектів української боротьби за національну ідентичність став мовний спротив. Від часів колоніального гноблення української мови Російською імперією до сучасних подій, українська мова завжди залишалася фронтом боротьби за незалежність і самовизначення.

Сучасні українські філософи також активно розглядають питання мовного спротиву. Наприклад, М. Попович [5] у своїх працях підкреслював, що мова є не просто засобом комунікації, а й політичним чинником, який визначає належність до нації. Його ідеї продовжив В. Кебуладзе[6], наголошуючи на феномені мови як простору свободи, в якому відбувається боротьба за символічне місце України в світі.

Т. Лютій [7] аналізує мовний спротив у філософському вимірі, розглядаючи його як частину ширшого процесу деколонізації свідомості українців. На його думку, відмова від імперської мовної політики є способом звільнення від колоніального дискурсу та формування нової суб'єктності нації. Він наголошує, що українці через відновлення мови повертають собі право на власну історію, пам'ять і самовизначення, що є ключовим у сучасних умовах боротьби за державність.

Таким чином, мовний спротив в Україні є не лише соціальним та політичним явищем, але й глибоким філософським феноменом, який відображає боротьбу за автентичність і самовизначення в контексті глобалізаційних викликів.

Також українська діаспора відіграє важливу роль у європейській інтеграції та збереженні національної ідентичності. Наприклад, Світовий конгрес українців активно лобіює українські інтереси в ЄС та сприяє культурному обміну між Україною та європейськими країнами. Українські громади в Канаді, США, Польщі та Німеччині підтримують українську мову та культуру через освітні програми, видавничу діяльність та культурні заходи. Зокрема, Український Вільний Університет у Мюнхені є осередком академічної співпраці між українськими та європейськими науковцями. А Товариство «Просвіта» в Польщі сприяє популяризації української культури серед українців, які проживають за кордоном.

Феномен української національної ідентичності є складним і багатошаровим процесом, що формується через історичну тяглість, культурні взаємодії та політичні трансформації. Українська мова, що стала символом спротиву, є одним із головних чинників цього процесу. Таким чином, перед нами постає не лише питання збереження національної самобутності, а й необхідність її постійного переосмислення в контексті глобального діалогу. Поглиблене вивчення концепцій українських науковців дозволяє нам краще зрозуміти механізми творення національної ідентичності та їхню роль у сучасному світі.

Список використаних джерел

1. Anderson Benedict, *Under Three Flags: Anarchism and the Anti-colonial Imagination. London: Verso. 2005.*
2. Ґелнер Е., Нації та націоналізм. — Київ: Таксон, 2003. 300 с.
3. Грушевський М. С., Про українську мову і українську школу – 2-ге вид. – Київ: Веселка, 1991. 45 с.
4. Доманська, О. А. "Мовна картина світу як чинник створення та розбудови національного культурного простору." Часопис Національної музичної академії України імені ПІ Чайковського № 3, – 2015. С. 125-133.
5. Мирослав Попович Філософія свободи. — Харків: Фоліо, 2018. 524 с.
6. Кебуладзе В., Феноменологія досвіду. — Київ: Вид., Дух і література, 2011. 280 с.
7. Лютій Т., Культура принад і спротиву. — Київ: Вид., Темпора 2020. 580 с.
8. Світовий конгрес українців https://www.ukrainianworldcongress.org/ua/
9. Український Вільний Університет https://ufu-muenchen.de/uk/
10. Товариство «Просвіта» https://prosvita.org.pl/index.php?page=start-ukr